

Türkiye Doğalgaz Boru Hatları

1) Rusya Federasyonu-Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı

Rusya Federasyonu-Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı ülkemize Malkoçlardan girmekte Hamitabat Ambarlı, İstanbul, İzmit, Bursa, Eskişehir güzergahını takip ederek Ankara'ya ulaşmaktadır.

Hat 842 km uzunluğundadır.

Hat 23 Haziran 1987 tarihinde ilk durağı olan Hamitabat'a ulaşmış bu tarihten itibaren Trakya Kombine Çevrim Santralında elektrik enerjisi üretiminde kullanılmaya başlanmıştır.

Hat, Ağustos 1988'de Ankara'ya ulaşmıştır.

2) Doğu Anadolu Doğal Gaz Ana İletim Hattı

Başta İran olmak üzere doğudaki kaynaklardan alınacak doğal gazın boru hattı ile Türkiye'ye taşınması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda,1996 yılında İran ile Türkiye arasında anlaşma imzalanmıştır.

Yaklaşık 1.491 km uzunluğunda olan hat Doğubayazıt'tan başlayıp, Erzurum, Sivas ve Kayseri üzerinden Ankara'ya uzanmaktadır.

2001 yılından itibaren İran'dan gaz alımı başlamıştır.

3) Samsun – Ankara Doğal Gaz Ana İletim Hattı

Rusya Federasyonu'ndan alınacak doğal gazın Karadeniz üzerinden Türkiye'ye taşınabilmesi amacıyla, 15 Aralık 1997'de Rusya Federasyonu ile 25 yıl süreli bir doğal gaz alım – satım anlaşması imzalanmıştır.

Rusya Federasyonu-Karadeniz-Türkiye (Mavi Akım) Doğal Gaz Boru Hattı; Rusya topraklarında 372 km, Karadeniz geçişi olarak yaklaşık 392 km, Türkiye topraklarında ise Samsun-Ankara arasında 501 km. uzunluğundaki Boru Hattı Sistemi olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır.

Mavi Akım Projesi olarak da bilinen bu boru hattı, 20 Şubat 2003 tarihinde devreye alınmış ve Rusya'dan gaz sevkiyatı başlamıştır.

4) Türkiye-Yunanistan-İtalya Doğalgaz Boru Hattı

Hazar Havzası, Rusya, Orta Doğu, Güney Akdeniz ülkeleri ve diğer uluslararası kaynaklardan sağlanacak doğal gazın Türkiye ve Yunanistan üzerinden, Avrupa pazarlarına nakli için geliştirilmiştir.

Projenin birinci aşaması olarak belirlenen Türkiye-Yunanistan Doğal Gaz Boru Hattı 211 km'si Türkiye, 85 km'si Yunanistan sınırlarında olmak üzere toplam 296 km uzunluğundadır.

Yapımına Temmuz 2005 tarihinde başlanan hat, 18 Kasım 2007 tarihinde açılarak Yunanistan'a gaz sevkiyatı başlamıştır.

5) Azerbaycan -Türkiye Doğalgaz Boru Hattı (Şahdeniz)

Azerbaycan'da üretilecek olan doğal gazın Gürcistan üzerinden Türkiye'ye taşınması amacıyla 2001 yılında anlaşma imzalanmıştır.

Kars'ın Posof ilçesindeki Türkiye-Gürcistan sınırından başlayan yaklaşık 113 km uzunluğunda Azerbaycan-Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı, Faz-I kısmı 2006 yılında tamamlanmış, proje kapsamında Ardahan iline gaz arzı sağlanmıştır.

Faz-1 kısmının bitim noktasından başlayan ve Erzurum-Horasan yönünde uzanan yaklaşık 113 km uzunluğundaki Faz-II kısmı 2007 yılında tamamlanmış ve Kars iline gaz arzı sağlanmıştır.

Türkiye Doğalgaz Boru Hatları

1987 yılında sadece 433 milyon cm³ olan ithal gaz miktarı 2008 yılında 38 milyar cm³'e ulaşmıştır.

Yıllar İtibarıyla İthal Edilen Doğal Gaz Miktarları

Yıl	Miktar (milyon cm ³)
1987	433,00
1990	3.246,00
1995	6.858,00
2000	14.822,00
2005	27.028,00
2006	30.741,00
2007	36.450,00
2008	37.793,00
2009	33.619,00
2010	32.466,00

Türkiye'nin Dahil Olduğu Uluslararası Doğalgaz Hattı Projeleri

1) Hazar Geçişli Türkmenistan – Türkiye – Avrupa Boru Hattı I Mısır-Türkiye Boru Hattı Projesi, Irak – Türkiye Boru Hattı Projesi ve Nabucco Boru Hattı Projesi

1) Hazar Geçişli Türkmenistan – Türkiye – Avrupa Doğalgaz Boru Hattı

Türkmenistan-Türkiye-Avrupa Doğal Gaz Boru Hattı Projesi ile Türkmenistan'ın güneyindeki sahalarda üretilen doğal gazın Hazar geçişli bir boru hattı ile Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşınması amaçlanmaktadır.

Bu paralelde, 29 Ekim 1998 tarihinde, Türkiye ve Türkmenistan Devlet Başkanları tarafından bir Çerçeve Anlaşması imzalanmıştır.

21 Mayıs 1999 tarihinde, BOTAŞ ve Türkmenistan arasında, 16 Milyar m³ doğal gaz alımı için 30 yıl süreli Doğal Gaz Alım-Satım Anlaşması imzalanmıştır.

2) Mısır-Türkiye Doğalgaz Boru Hattı

Doğal gaz arz kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve doğal gaz arz açığının bir kısmının da Mısır'dan sağlanacak gaz ile karşılanması amacıyla Mısır-Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı Projesi geliştirilmiştir.

Proje kapsamında 17 Mart 2004 tarihinde Çerçeve Anlaşma imzalanmıştır.

Söz konusu anlaşma uyarınca, Mısır'ın Türkiye'ye yılda 2-4 Milyar m³; Türkiye üzerinden Avrupa pazarlarına ise yılda 2-6 Milyar m³ gaz ihraç etmesi öngörülmüştür.

3) Irak – Türkiye Doğalgaz Boru Hattı

Proje; Irak'ta bulunan doğal gaz sahalarının geliştirilerek, üretilecek olan gazın bir boru hattı ile Türkiye'ye getirilmesi amacıyla geliştirilmiştir.

Yapılan çalışmalar sonucunda 1996 yılında imzalanan anlaşmalarla proje başlatılmıştır.

Irak'ın Kuzey Doğusu'nda yer alan doğal gaz sahalarını kapsayan Proje, saha geliştirme, üretim gaz işleme ve boru hattı yapımı işlemlerinden oluşan “entegre” bir proje niteliği taşımaktadır.

Bu proje ile Irak'ın beş sahasında üretilecek yıllık 10 Milyar m³ gazın bir boru hattıyla Türkiye'ye taşınması amaçlanmaktadır.

4) Nabucco Doğalgaz Boru Hattı

Ortadoğu ve Hazar Bölgesi doğal gaz rezervlerini Avrupa pazarlarına bağlamayı öngörmektedir.

İlk etapta güzergah üzerindeki ülkelerin (Türkiye-Bulgaristan-Romanya-Macaristan-Avusturya) gaz ihtiyacının karşılanması, takip eden yıllarda ise diğer ülkelerin gaz taleplerindeki gelişmelere göre Batı Avrupa'ya ulaşılması amaçlanmaktadır.

2013 yılında ilk kapasite ile devreye alınması planlanmaktadır.

□Hükümetlerarası anlaşma 13 Temmuz 2009'da Ankara'da imzalanmıştır.

Nabucco Doğalgaz Boru Hattı

Ana Nabucco Hattı	Türkiye	1.558 km
Bulgaristan		392 km
Romanya		457 km
Macaristan		388 km
Avusturya		46 km
Besleme Hatları	Gürcistan sınırı-Horasan	226 km
İran sınırı – Horasan		214 km
Türkiye Toplam		1.998 km